

FOTO: TOPPX2

Når hummeren er rød før den bliver kogt

Langustere vokser langsomt og er længe gravide. Hvis ikke man tager højde for dette, risikerer man let at drive rovdrift på bestanden. Det kræver både mindstemål og kvoter for maksimumstørrelser. De største dyr er nemlig de mest produktive.

Omgivet af fangstnet med levende revfisk står vi på en træplatform et sted ud for Borneos østkyst. Hertil kommer opkøbere fra hele regionen, og lige nu ligger der et stort skib fra Bali og venter på at blive lastet. Vi er her for at se hvilke typer revfisk, der sælges – men vi opdager så, at det ikke kun handler om fisk. Et fangstnet er fyldt til randen med forskellige former for langustere, nogle af dem er aldeles mægtige.

Synet af de mange langustere chokerer mig, for jeg har netop kigget i den indonesiske fiskeguide (den, der svarer til vores danske 'Hva for en fisk?'), og observeret, at 'languster' (*spiny lobster*) var markeret i det røde felt sammen med djævlerokker, klumpfisk, napoleonsfisk og havskildpadder. Det betyder, at forbrugeren på det kraftigste rådes til at finde et alternativ til denne vare.

Et potentielt langt liv er typisk for arterne på fiskeguidens røde liste, og det er altid lidt specielt at møde sådanne væsner, der måske har levet et længere liv end én selv – og som årene går bliver den følelse selvsagt ikke mindre. Men hvordan ser det ud med langusteren? Den skifter jo løbende sit ydre panser, når den vokser ud af overfrakken og mister dermed de

hårde dele, der kan fortælle noget om dens alder. Man ved, at det tager en amerikansk hummer over fem år at vokse til et halvt kilo, og via en metode, der går ud på, at man tager hummerens vægt ganget med fire plus tre år, så passer det meget fint. Ved at anvende samme udregningsmetode, så vil en kæmpelanguster på 25 kilo med lidt hurtig hovedregning potentielt kunne være et dyr på over 100 år.

Men overudnyttelse har mange steder drevet hummere og langustere ind i det røde felt. En af deres problemer er deres langsomme vækst, men også, at man fanger både umodne og gravide dyr. Det fangstnet, vi står foran, er hovedsageligt fyldt med gravide hunner. En af arbejderne holder en stor languster op og viser os de tusindvis af orange æg, hvorefter han via en stor bue op i luften kaster den tilbage i bassinet. "Ha' lidt respekt!", tænker jeg. Først har hun båret rundt med sine æg under skjoldet i omkring et år, og derefter skulle de have siddet under hendes hale i endnu 9-11 måneder inden de ville klække. Antallet af æg afhænger af langusterens størrelse, og da det kun er nogle få procent, der overlever larvestadiet, så er de store og produktive hunner vigtige for artens overlevelse.

Og hummerfiskeri kan udføres mere skønsomt. På den anden side af jorden, i amerikanske Maine, har man fanget nordamerikanske hummere i generationer med et lokalt formuleret regelsæt, der tilsyneladende har holdt dette fiskeri gående uden nogen form for kvoter. Reglerne taler både om minimums- og maksimumstørrelse – for de store dyr er som nævnt de mest produktive. Og de lokale fiskere kunne aldrig drømme om at tage en hummer med æg. Gravide hunner sættes ud igen, men forinden skæres en lille trekant i halen, som et tegn på, at dette er en produktiv hun, og hun er derfor pr. definition fredet forever.

Lignende regler var i 2004 årsag til, at en gruppe fiskere i Mexico som det første lokalt baserede fiskeri i et uland klarede de globale kriterier for at være et bæredygtigt og velforvaltet fiskeri og fik tildelt MSC-certificering (*Marine Stewardship Council*). MSC er et dejligt mærke, for det giver os forbrugere mulighed for at belønne dem, der passer på havets ressourcer, men antallet af produkter er indtil nu begrænsede. Indtil verdens supermarkeder bliver fyldt med MSC-produkter, så kan man fint lade sig vejlede af lokale fiskeguider, som den danske 'Hva for en fisk?' (se WWF-klumme, DYK5/08).

for a living planet™

sk
den over for at
et værdigt liv

le arter en
de. Læs mere

LENE TOPP

Lene Topp er kulturgeograf og har siden 1999 arbejdet for WWF Verdensnaturfonden, specielt med projekter i Sydøstasien. Lene bliver gennem sit arbejde konfronteret med en bred vifte af marine miljøproblematikker. Siden 2002 har hun boet på Borneo sammen med sin mand Claus. De er begge aktive dykkere og undervandsfotografer.

FOTO: TOPPX2